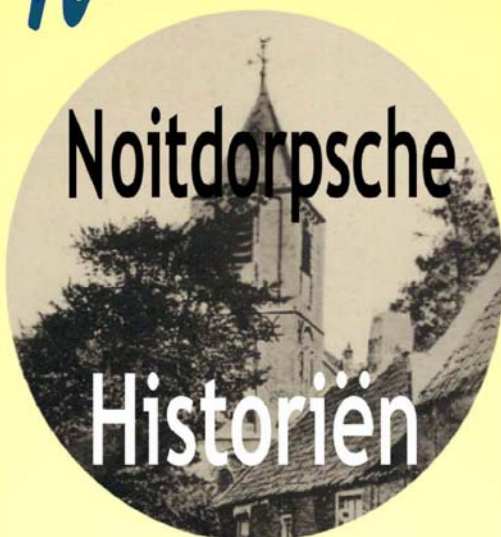

Nieuwsbrief

Per kwartaal verschijnende
uitgave van de vereniging
Noitdorpsche Historiën

**4e jaargang
nr 2 juni 2005**

In deze nieuwsbrief

<i>Van de voorzitter</i>	1
<i>Nieuwe leden</i>	1
<i>Jongveedag</i>	1
<i>Koninklijk Huis in Nootdorp</i>	2
<i>Jan en Pieter Loopuyt, twee ambachtsheren van Nootdorp</i>	3
<i>De drie 'Nootdorpsse' ambachten</i>	3
<i>Archeologie</i>	4
<i>Marie Zonderop-Jongste</i>	4
<i>Nootdorps(ers) in de Tweede Wereldoorlog (2)</i>	5
<i>Een reactie ... (1)</i>	7
<i>Een reactie ... (2)</i>	7
<i>Een reactie ... (3)</i>	7
<i>Nootdorps II</i>	7
<i>Van de vereniging</i>	8
<i>Sponsors</i>	8
<i>Websites van onze leden</i>	8
<i>Van de penningmeester</i>	8
<i>Agenda</i>	8
<i>Archiefruimte</i>	8
<i>Tot slot</i>	8

Van de voorzitter

In de vorige Nieuwsbrief konden we melden dat de redactie versterkt is. Nu kunnen we melden dat we een nieuwe secretaris hebben gevonden. Ron Schenk wil deze rol op zich nemen. Tot de volgende ledenvergadering zal hij dit ad interim doen. We zijn blij dat hij zich op deze manier voor de vereniging in wil zetten en wensen hem veel succes.

Ook deze Nieuwsbrief staat weer bol van de interessante artikelen. We roepen de leden graag op bijdragen te leveren. Het hoeft geen lang verhaal te zijn en we weten zeker dat er nog genoeg te vertellen is over ons Nootdorp.

Nieuwe leden

En wederom kunnen we een buitenlands lid van de vereniging verwelkomen! Ditmaal uit Canada: Fie van Kessel-Dijkxhoorn uit Mississauga, Ontario.

Wie wordt ons 100e lid??? Mocht u iemand weten die lid wil worden dan horen wij dat natuurlijk graag.
Brengt u het honderdste lid aan, dan betekent dat een jaar gratis lidmaatschap voor u én het nieuwe lid!

Jongveedag

Met de zomervakantie in het vooruitzicht en de daarbij behorende feestweken, willen wij u graag mee terugnemen in de tijd naar de traditionele Jongveedag op de laatste dag van de Nootdorpsse kermis.

In het voorwoord van het Clubblad van **12 juli 1958** lazen wij hierover het volgende:

Het is wel duidelijk gebleken, dat de Jongveedag in Nootdorp zijn goede betekenis heeft gekregen.

Het is nu voor de derde maal dat in onze gemeente, in samenwerking met het bestuur van de Oranjevereniging, deze Jongveedag wordt gehouden.

Alle lof en waardering voor dit initiatief en de prettige verhouding en goede samenwerking.

Het doet mij een groot genoegen een woord van lof en waardering uit te mogen spreken aan het adres van het bestuur van deze Jongveedag en de hoofdcontroleur, voor hun activiteit en doorzettingsvermogen om alles zo te organiseren dat het een ander tot voorbeeld kan zijn.

Het is voor Nootdorp van de allergrootste betekenis deze Jongveedag te houden en zo mogelijk nog uit te breiden teneinde onze gemeente te blijven behouden in het raam van de agrarische gemeenschap.

Ik spreek van harte de wens uit, dat deze dag zal mogen slagen tot het algemeen welzijn van de deelnemers en van de gehele Nootdorpsbevolking.

Nootdorp, 4 Juli 1958.

*DE LOCO-BURGEMEESTER VAN NOOTDORP,
A.P. van de Sande*

Helaas bestaat de jongveedag niet meer en dat is heel erg jammer. De Nootdorpers – maar zeker ook mensen uit de wijde omtrek – bezochten de jongveedag altijd met veel plezier.

Burgemeester Winkel is één van de vele vaste bezoekers aan de jaarlijkse Jongveedag.

Koninklijk Huis in Nootdorp

Door Peter Ripken

Zonder dat de inwoners van Nootdorp het wisten bezocht koningin Wilhelmina regelmatig ons dorp. Ze kwam met een grote zwarte wagen en ging richting de Roeleveen waar ze achter een hek aan de Houtkade ging zitten schilderen, ze was onherkenbaar met haar grote hoed. De kinderen uit de Roeleveen waren nieuwsgierig wie die deftige dame was.

Ze vroegen aan de chauffeur wie die dame was en deze zei dat het een dame uit Voorburg was. Maar toen de kinderen de koeien moesten halen voor hun vader gingen ze een praatje met de dame maken en ontdekten dat het koningin Wilhelmina was.

Prins Bernhard kwam regelmatig in ons dorp, hij was dikwijls met een drieffacht op een paard in onze polders te vinden, te paard sprong hij dan met zijn mede jagers over de hekken en verdween net zo snel als hij gekomen was.

In zijn latere leven reed hij erg hard door het dorp als hij onderweg was naar Ypenburg waar hij vaak op het vliegveld te vinden was, veel van zijn privé-vluchten met een vliegtuig maakte hij vanuit Ypenburg, ook veel belangrijke mensen en koninklijke bezoeken kwamen via Ypenburg ons land binnen.

In 1965 is koningin Juliana voor een werkbezoek op onze drafbaan. Ze heeft een presentje voor de winnaar van de koers bij zich, namelijk een suikerklontje.

Nootdorp is trots dat de winnaar van deze koers een Nootdorper was, namelijk Guus Knijnenburg. Guus won de race op het paard genaamd Buick Magowan.

In 1981 bezocht prins Claus Nootdorp. Dit was ter gelegenheid van een samenwerkingsproject tussen Nootdorp en Nicaragua. De gemeente organiseerde diverse festiviteiten ter gelegenheid van het 700 jaar bestaan en vond dat in overleg met het ministerie van ontwikkelingssamenwerking, land- en tuinbouw en stichting 700 jaar Nootdorp dat anderen ook mee moesten delen in ons Nootdorps feest en dat werd een landbouwproject in ontwikkelingsland Nicaragua.

Er is nog een leuke anekdote: wethouder (No) van de Sande had tegen de prins gezegd dat hij best een aardige vent was, waarop de prins gezegd had "dat moet u eens tegen mijn vrouw zeggen".

De volgende bezoeken aan ons dorp waren minder vrolijk, het waren namelijk de uitvaartstoeten van prins Claus, prinses Juliana en van prins Bernhard die via Ypenburg naar Delft gingen. Deze stoeten trokken veel bekijks en het was erg indrukwekkend om de mooie lijkkoets met eerst prins Claus, later prinses Juliana en de affuit met prins Bernhard voorbij te zien trekken. Het wachten is nu op iets leukers bijvoorbeeld een bezoek van Willem Alexander en Máxima aan ons dorp.

Willem-Alexander en Máxima: toekomstige bezoekers aan Nootdorp?! (foto: RVD)

Jan en Pieter Loopuyt, twee ambachtsheren van Nootdorp

De drie 'Nootdorpse' ambachten

Zoals bekend mag worden verondersteld was het huidige Nootdorp vroeger verdeeld in drie ambachtsgebieden: de ambachten Nieuweveen, Hoogeveen en Nootdorp.

De omwenteling in 1795 had voor de stads- en dorpsbesturen grote gevolgen. Zij werden niet meer benoemd door de ambachtsheer, maar gekozen door het volk, onder het mom van gelijkheid, vrijheid en broederschap. In 1810, toen Nederland werd ingelijfd bij het Franse keizerrijk, verving men het dorpsbestuur door een maire (soort burgemeester) en een municipale raad (soort gemeenteraad). De maire werd benoemd door de hoge overheid, de municipale raad was een gekozen vertegenwoordiging. Door deze hervormingen verdwijnt het ambacht Nieuweveen rond 1810.

Onder koning Willem I, in de jaren 1822-1825, herleven de dan nog bestaande ambachtsheerlijkheden en krijgen de ambachtsheren weer bepaalde rechten, zoals het recht om voordrachten en benoemingen te doen.

Staatsregelingen volgden elkaar op en in 1824 en 1825 werden nieuwe reglementen opgesteld voor respectievelijk steden en dorpen. De invloed van de ambachtsheer op het dorpsgebeuren schrompelde vanaf 1825 steeds verder ineen zodat veel ambachtsheerlijkheden in de vergetelheid zijn geraakt. Van een officiële opheffing van deze bestuurlijke figuur is evenwel nooit sprake geweest. Hoewel bij de grondwetsherziening van 1848 veel van de oude heerlijke rechten verdwenen, bleven de ambachtsheerlijkheden Hoogeveen en Nootdorp tot in het eerste helft van de 20^e eeuw in stand.

Kijken we naar de lijst van ambachtsheren en – vrouwen van Nieuweveen en Nootdorp in al die jaren, dan komen we veel kleurrijke en notabele figuren tegen. Het is interessant om in de loop van de komende jaren een beeld te geven van die mensen met hun achtergrond maar ook wat zij voor Nootdorp hebben betekend.

Twee voormalige ambachtsheren van het ambacht Nootdorp stel ik hieronder aan u voor.

Jan Loopuyt

* **Schiedam, 1-10-1761, † Schiedam, 8 juni 1846**¹

Jan Loopuyt werd op 1 oktober 1761 geboren als tweede zoon van Pieter Loopuyt en Alida Mak. Pieter Loopuyt richtte zich op de graanhandel en mouterij als onderdeel van de Schiedamse jeneverindustrie.

Na 1700 werd in Schiedam de ene na de andere molen gebouwd die het graan voor de mouterijen

maalden. De branderijen brachten veel andere nijverheden op gang die weer veel nieuw werkvolk trokken. Jan Loopuyt bouwde de zaak van zijn vader uit. Daarnaast versterkte hij de kassierszaken die zijn vader was begonnen. Op zijn initiatief gingen belangrijke branders omstreeks 1835 in de scheepsbouw investeren.

Deze fles draagt een zegel met een zandloper als embleem. Hij behoort tot de jeneverfabrikant P. Loopuyt & Co.

Jan Loopuyt werd burgemeester van de stad Schiedam, lid van de Provinciale Staten van Zuid-Holland en werd benoemd tot Ridder van Oranje Nassau. In zijn zakelijke carrière bouwde hij veel contacten in binnen- en buitenland op als makelaar in granen. Een deel van zijn voor die tijd hoge vermogen belegde hij in aandelen en obligaties.

Toen hij op 4 juli 1790 in Giessendam trouwde met Johanna Elisabeth Brooshooft was de grondslag voor zijn fortuin al gelegd.

Uit dit huwelijk werden vier kinderen geboren: zoon Pieter (3 juli 1791) en drie dochters.

Jan Loopuyt was ook actief in het kerkelijk leven van de stad Schiedam. Hij is lid van de kerkenraad van de Nederlands Hervormde Kerk.

Daarnaast was hij ook anderszins maatschappelijk actief. Zo was hij ook lid van de Kamer van Koophandel en Fabrieken in Schiedam.

In 1806 koopt Jan Loopuyt het ambacht Nootdorp met zijn rechten van de ambachtsvrouw Maria Jacoba Backer. Naar mag worden aangenomen zag Jan Loopuyt in 1806 het ambacht Nootdorp als een goede belegging van een deel van zijn vermogen. Mogelijk speculeerde hij erop dat de drooglegging van de verveende Nootdorpse plassen spoedig zou beginnen. Al in 1770 waren hiervoor octrooien verleend.

De droogmakerij van Nootdorp kon Jan Loopuyt nog net meemaken: op 24 mei 1845 deelt de burgemeester aan het kadaster mee dat de droogmakerij is voltooid en de verkaveling heeft plaats gehad.

Bij het overlijden van Jan Loopuyt in 1846 ging de functie van ambachtsheer over op zijn zoon Pieter.

¹ In de Kroniek van Nootdorp vermeldt Spoor als sterfjaar 1854. Dat moet een vergissing zijn.

mr. Pieter Loopuyt

* Schiedam, 3 juli 1791, † Schiedam, 5 juni 1872

Na zijn rechtenstudie komt Pieter Loopuyt als lid van de maatschap in het bedrijf van zijn vader. In 1815 was er al sprake van P. Loopuyt en Co. Hij trouwde op 5 juni 1814 in Leiden met Cornelia Mathilda van der Palm. Uit dit huwelijk worden 11 kinderen geboren.

In hetzelfde jaar waarin hij ambachtsheer van Nootdorp werd, werd Pieter lid van de stedelijke raad (na 1851: gemeenteraad) van Schiedam en vanaf 24 oktober 1856 wethouder van Schiedam. Ook was hij in de periode 1856-1862 lid van de Eerste Kamer (gematigd liberaal) der Staten-Generaal voor de provincie Zuid-Holland. Hij was ook voorzitter Kamer van Koophandel te Schiedam. Verder was hij directeur van het Vrije Entrepôt te Schiedam, vanaf 1851 tot 1863 curator der Latijnse School. Hij was Nederlands Hervormd.

Pieter Loopuyt en Julianadorp

De grootvader van Pieter Loopuyt was sinds 1849 de eerste particuliere eigenaar van de Koegrasgronden in Noord Holland. Als rechtsopvolger diende Pieter Loopuyt op 20 oktober 1909 bij Koningin Wilhelmina het verzoek in om het buurtschap of dorp dat in het centrum van de polder "Het Koegras" werd gesticht de naam "Julianadorp" te mogen geven. Het argument voor de naamgeving was, dat 1909 ook het geboortejaar is van prinses Juliana. Dat verzoek werd door Hare Majesteit gehonoreerd. Het glas-in-lood gedenkraam in de Julianakerk aldaar² werd geschonken door Mr. Pieter Loopuyt bij de inwijding daarvan op 30 april 1910.

Zijn zus Jacoba Diederika was overigens getrouwd met Mr. Anthony Hoyneck van Papendrecht, een Rotterdamse rechter, kleinzoon van een oud-minister en lid van de Tweede Nationale Vergadering, die in de periode 1854-1866 liberaal Tweede-Kamerlid was.

In augustus 1861 werd Pieter Loopuyt door een beroerte getroffen, zodat hij genoodzaakt was zijn functies neer te leggen.

Pieter Loopuyt verkoopt in 1868 het ambacht aan E.T. Jochim van Nootdorp, die de functie van ambachtsheer tot 1896 vervulde.

² Deze kerk aan het Loopuytpark draagt na de recente verbouwing de naam "Ontmoetingskerk"

Archeologie

Uitreksel uit de veldwerkleidersvergadering van de AWN afdeling Den Haag e.o.

Vrij recent zijn de mogelijke fundering van een oud tolhuis gevonden, nu op Haags grondgebied. Dit is gemeld aan Corien Bakker en Ab Waasdorp en er is een verslag ingeleverd. Het wordt niet bedreigd, dus verder onderzoek is op dit moment niet aan de orde. Eventueel kunnen amateurs met prikstokken onderzoeken waar de funderingen precies zitten. Overleg met Haagse werkgroep.

In de Dorpsstraat in Nootdorp wordt Eetcafé 1837 verbouwd. Op deze plek zijn hoge archeologische verwachtingen. De stal wordt omgebouwd tot een stuk van het restaurant. Hier moet naar gekeken worden.

Ook in de Dorpsstraat is een oude hoefsmederij op de schop gegaan. De eerste smederij stond daar in 1645 en er zou nu nog het een en ander zichtbaar zijn. Een van de buitenmuren zou van de oorspronkelijke bouw kunnen zijn. Het pand dat gesloopt wordt is van latere datum. Bij de huizen van deze locatie moeten nog water- en beerputten aanwezig zijn. Volgens onze gemeentelijke zegsman is in de vergunning opgenomen dat archeologisch onderzoek verplicht is. Tijdens het afbreken is er geen onderzoek geweest. De gemeente kan dit in deze fase niet afdwingen doch "De gemeente kan interveniëren op het moment dat de bouw start en het onderzoek niet heeft plaatsgevonden. Het werk dient dan in afwachting van het voldoen aan die voorwaarde te worden stilgelegd en opgeschort. Een kwestie van gemeentelijk handhaven dus." Vanuit dit gezichtspunt is het misschien verstandig om de opdrachtgever hierop te wijzen en aan te geven bijtijds actie te nemen.

Marie Zonderop-Jongste

dochter van de laatste molenaar!

Hieronder kunt u een fragment lezen uit het interview met Marie Zonderop-Jongste, dochter van de laatste molenaar op molen Windlust. Het volledige interview zal worden opgenomen in het boek 'Nootdorpers II'.

Nootdorp had overwegend veeboeren en moest koren importeren. Het koren werd in de eerste jaren per schip aangevoerd vanuit Delft. De schepen verlieten Delft ter hoogte van de Tweemolentjeskade en voeren door de vaart naast de Nootdorpsse Plassen in de richting van de Dwarskade. Daar gingen de boten linksaf tot aan de Molenweg en langs gebouw de Eendracht, dat in 2004 zo mooi gerestaureerd is.

Op de hoek van de Molenweg, tegenover het huidige benzinstation en bij boer Waayer op de Dwarskade waren draaibruggen, die opzij gedraaid werden in de lengte van de vaart zodat de boten konden passeren. Vanaf gebouw de Eendracht gingen de boten dan

langs de Oudeweg in de richting van molen Windlust. In die tijd stonden er maar acht boerderijen aan de Oudeweg. De families Mooyman, Van der Gaag en Van Schie hadden een draaibrug en de families De Vreede, Van Dijk, Nootenboom, Van Velzen en Vermeer een ophaalbrug. De boot met koren moest

alle bruggen passeren en de boeren en boerinnen moesten vaak naar hun brug rennen om deze op tijd op te halen of weg te draaien. De boot had een aardig vaartje en kon natuurlijk niet bij elke brug inhouden. Eenmaal aangekomen aan de achterkant van de molen werden de zakken graan uitgeladen. Dit was naast

waar nu het achterterras van restaurant De Vang is. Marie moest als oudste helpen de zakken aan te slaan. "Ik deed beneden een strop om de zak, zodat ze deze naar boven konden halen. De zak ging dan naar de tweede verdieping van de molen," vertelt Marie. "Daar gooiden mijn vader of een knecht het koren in de stortkoker. Als het koren gemalen was liep het in een lange trechter-vormige koker, daar moest ik dan voelen of het meel fijn genoeg was en het in zakken opvangen. Als ik dacht dat er genoeg meel in de trechter zat, schoof ik boven mij een schuif in de trechter dicht zodat de zak niet zou overstromen. Als ik de zak dichtgemaakt had, pakte ik een lege zak en schoof de schuif weer open."

Nootdorp(ers) in de Tweede Wereldoorlog (2)

In de Nieuwsbrief van maart hebben al een reeks interviews gestaan over Nootdorp(ers) in de tweede wereldoorlog. In deze Nieuwsbrief het interview dat Ninon Vis in 1990 gehouden heeft met Nico Struyk. Ook hij kon zeer onderhoudend vertellen over de oorlogperiode en wat hij allemaal van zeer nabij heeft meegemaakt.

"Vijftien jaar was hij toen de oorlog uitbrak. Zijn ouders woonden aan het einde van de Dwarskade waar zijn vader land bezat en groente en fruit teelde. Zijn grootvader was één van de eerste tuinders van Nootdorp.

"Het was een hels spektakel op die 10de mei", vertelt Nico Struyk. "Ik klom op het hek en zag de vliegtuigen overkomen. Bij Ypenburg werd hard gevochten, hoewel het toen nog maar een klein sportvliegveld was. De Junkers die er wilden landen vlogen de lucht in, want er lagen mijnen. Die Duitse parachutisten, jonge jongens nog, werden soms gewoon het vliegtuig uitgeschopt. Ze wisten helemaal niet dat ze in Nederland moesten vechten; dachten dat ze op oefening waren. En dan al dat water hier. Sloten, vaarten en onder water gelopen weiland.

Kletsnat liepen ze hier voorbij en verschansten zich aan het eind van de Dwarskade. Even later kwamen Nederlandse soldaten langs. Wij hadden de rolluiken dicht, want de kogels vlogen links en rechts over de weg. Mijn vader wees onze soldaten waar de Duitsers zaten en die gaven zich over. Met onze vrachtwagen werden hun wapens naar een verzamelpunt bij de Paardenmarkt in Delft gereden, maar op de Brasserskade werden ze eerst nog per ongeluk door onze eigen mensen onder vuur genomen. Dat liep toen goed af.

Geen benul van gevaar

Wij jongens stonden soms, als er iets aan de hand was, gewoon op de weg te kijken; we realiseerden ons absoluut het gevaar niet. Het klinkt allemaal heel avontuurlijk en spannend als je het vertelt, maar later realiseerden we ons de ellende natuurlijk wel. Vooral aan het einde van de oorlog was er die dagelijkse dreiging te zullen worden opgepakt. Dan denk ik aan die 17-jarige jongen uit Delft, een goede kennis van mij, die door de Duitsers werd meegenomen en die ze later, als represaille, hebben doodgeschoten."

Die jeugdige overmoed en bravoure zorgden ervoor dat Nico tijdens de bezetting soms door het oog van de naald kroop. Zo wees hij in Delft Duitse soldaten, die al vlak voor Delft stonden en naar de *Kino* vroegen, de totaal verkeerde richting. Ze kregen dit in de gaten en achtervolgden hem, schietend met pistolen. Een kogel ketste af op de trottoirband en raakte hem in zijn been. Toen de RAF in de polder achter het huis van de familie Struyk "Vliegende Hollanders" afwierp, rende hij er heen om zoveel mogelijk van die krantjes te bemachtigen, ook al werd er vanuit de Duitse schutterspost aan het einde van de Dwarskade geschoten. Bij een andere gelegenheid sleepte bij een stuk of wat zakken met kolen weg onder het oog van een gewapende Duitser.

Verwarmde kassen

"Wij hadden een toewijzing voor kolen om de kassen te kunnen verwarmen", vertelt Struyk. "Die kolen lagen verborgen in een kelder onder de serre, want ze waren goud waard en als ze buiten lagen moest je er bij wijze van spreken op gaan zitten. Het lekte uit dat wij nog kolen hadden, een geweldige brandstof voor de generatoren waarmee sommige auto's waren uitgerust. Sympathisanten van de Duitsers dwongen ons de kolen in zakken te scheppen en in het washok klaar te zetten. Toen ze met een gewapende Mof die zakken kwamen halen, lukte het me een stuk of wat zakken weg te moffelen en in de garage te verstopten. Toen die soldaat later in de woonkamer een bewijsje zat uit te schrijven en zijn geweer even op tafel legde, greep ik ernaar. Jeugdige overmoed. Hij was net iets sneller dan ik, begon te razen en te tieren dat hij me neer zou schieten.

Mijn vader schrok nog veel erger dan ik. Eigenlijk dacht ik alleen maar: doet ie toch niet...

Hoewel het geen vetpot was, leed de familie Struyk geen honger. Vaak kwamen er mensen langs, die kregen wat er gemist kon worden.

Laatste stukje spek

"Deftige heren uit Rotterdam", vertelt Struyk. "Ik weet nog goed dat mijn moeder ons laatste stukje spek wegaf aan een man die bij de deur stond te huilen en mijn vader daar niet zo blij mee was. Het meeste indruk heeft een man in Delft op mij gemaakt. Op de hoge brug bij de Kolk was een gamèl met van die vieze gaarkeukensoep van een sleperswagen gevallen. De man likte de soep van de straatstenen op. Wij konden nog wel eens een varken slachten, want we mochten er twee fokken, waarvan we er één aan de Duitsers moesten geven. We hadden echter drie varkens, net als de bureu. Toen die gasten van de CCD, de crisis controle dienst, kwamen rondsuffelen, kregen we het benauwd. Als mensen de schuur binnenliepen, kwamen de varkens namelijk altijd met z'n drieën tegelijk het hok binnen, omdat ze hoopten eten te krijgen. Maar net die ene keer, kwamen alleen de twee gemerkte varkens binnen en bleef de derde netjes buiten uit het zicht. De bureu hadden minder geluk. Hun twee varkens lagen in het hok te slapen, de derde was verstopt achter matten en begon tijdens de controle luid te knorren..."

Joodse vrouwen

Bij Nico's broer, ook aan de Dwarskade, zaten de laatste oorlogsjaren joodse vrouwen in huis. In het huis van Nico's ouders was een schuilplaats ingericht in de kelder onder de slaapkamer, waar soms onderduikers bivakkeerden en waar hij ook zelf wel geslapen heeft. Het joodse meisje dat ze in huis hadden, was blond en ging met valse papieren gewoon in Nootdorp naar school.

Nico Struyk: "We hebben nog steeds contact met haar. Ze woont in Canada en soms gaan we bij haar op bezoek. Huiszoeking hebben we nooit gehad, maar wel doorzochten de Duitsers op een gegeven moment alle schuren om te zien of er paarden waren. Eén soldaat liep hier achter de polder in naar de schuur, waar een auto verstopt was. Ik rende er als een speer heen om nog gauw wat stro erover te gooien, maar die soldaat werd geroepen door een collega op de weg en keerde halverwege terug."

Extra belasting

Na het bombardement op het Bezuidenhout kregen we evacués in huis, maar die vrouw kon niet met het fornuis overweg; alles zat voortdurend onder het roet en bovendien lag ze vaak overspannen op bed. Dat was dus wel een extra belasting voor mijn moeder. Een tijdlang hadden we trouwens wel gas, want achter ons huis was een diepe put geslagen waar het brongas samen met het grondwater naar boven kwam en in een gasketel werd opgevangen. We hadden dus licht en konden koken. Later vond ik in de St. Janspolder een reservetank, afgeworpen door een Engelse vlieger. Ik sleepte het zware ding over het ijs naar huis en er bleek nog aardig wat kerosine in te zitten. Van een jampotje en dat spul maakte ik een lamp. Een andere keer zagen we een losgeslagen Engelse *sperrballon* aankomen. We waren er als de kippen bij, trokken hem aan de staalkabel omlaag en sneden hem in stukken,

voordat de Duitsers op die plek waren aangeland. Zo liep ik dus rond in een lange regenjas van parachutezijde."

Illegale krantjes rondbrengen

Nico had vrijstellingen, omdat hij *In der Landwirtschaft tätig war*, bijvoorbeeld voor het hebben van een fiets. Hij werd ook ingedeeld bij de bewakingsdienst, die 's nachts wacht moest lopen opdat er geen vee uit de weilanden werd gestolen. Later sloot hij zich aan bij een groep jongeren in Delft, die illegale krantjes rondbrachten en onderduikers bonkaarten bezorgden. Eénmaal kroop hij daarbij door liet oog van de naald.

"Vlak na de avondklok kwam ik uit Delft en de landwachten hadden de Spaanse ruiters al op de weg geplaatst, want je mocht niet meer buiten zijn. Ze wilden me niet doorlaten. Het waren gasten van mijn leeftijd en terwijl we daar stonden te bekvechten kwam er een Duitser aan uit het barakkenkamp langs de Brasserskade. Ik had illegale lectuur in mijn fietstassen zitten. Hij keek er niet in en liet die jongens de wegversperring voor mij opzij schuiven. Kantje boord."

We zijn ook nog eens met een heel stel opgepakt toen we bomen bij de Bras wilden omzagen, 's morgens om vijf uur. De boer, die daar aan het laantje woonde, had zelf een oogje op die bomen en waarschuwde de politie. Allemaal mee naar het bureau in Delft en het hout werd in beslag genomen; alleen de trekzaag kregen we terug. Er waren zelfs onderduikers bij, maar ook dat liep goed af, dankzij de dorpsveldwachter.

Op eigen houtje naar huis

Mijn vader was eens bij een razzia betrokken, toen hij met een geleend paard en wagen zakken kunstmest uit Rotterdam ging ophalen. Gewoon over rijksweg 13. Op de terugweg liep hij in de val, maar de Duitsers lieten hem gaan vanwege zijn leeftijd. Inmiddels was het paard op eigen houtje naar huis vertrokken; een echt melkboeren-paard, dat zelf de weg wel wist. Het beest werd echter bij Delfgauw door de politie aangehouden, die meende dat er smokkelwaar in de zakken zat. Uiteindelijk heeft mijn vader na heel veel geloop zijn kunstmest, waar wij een toewijzing voor hadden, weer teruggekregen." Nico, die zich aanmeldde voor de Binnenlandsche Strijdkrachten, heeft behalve zeer veel oorlogsdocumentatie ook nog foto's bewaard waarop bij in een soort van uniform in Nootdorp inspecties verricht. "We sliepen op stro in het gebouw waar destijds de School met de Bijbel gehuisvest was (Molenweg Red.). Ik heb nog nooit zo gelachen; al die Nootdorpse jongens bij elkaar."

Mortiergranaat

Met zijn broer fietste hij kort na de bevrijding op een tandem met motorwielen het land in, tot Roermond aan toe, om poolshoogte te nemen. Ze namen koperen granaathulzen mee en "een ding met vleugeltjes" dat zijn broer later achteloos onder de werkbank smeed. Eénmaal in militaire dienst kwam

Nico er achter dat dit ding een mortiergranaat was, die de tocht achterop de bonkende fiets had overleefd. Hij heeft hem alsnog gedemonteerd."

In het boekje "Nootdorp 40-45" staan veel meer herinneringen beschreven en worden meer onderwerpen aangehaald dan wij hier kunnen weergeven. Wellicht roept deze nieuwsbrief bij lezers opnieuw herinneringen op waarvan men denkt: die zijn de moeite waard om vast te leggen. Daarom een oproep aan een ieder die interessante oorlogsherinneringen heeft om zich te melden bij de vereniging. We zijn zeer benieuwd naar uw ervaringen.

Een reactie ... (1)

Van Nanne Mol ontvingen wij de volgende reactie naar aanleiding van het artikel over de Russische spion in Nootdorp, Dr. Golub.

Ik woonde in die tijd (1962) in Delft en zat daar op de MULO. De bedoelde kwestie heb ik destijds met belangstelling in de pers gevolgd. Ik dacht dat mijnheer Golub deel uitmaakte van een sportgezelschap. Na zijn asielaanvraag ging hij wonen bij een politieagent in Nootdorp.

Een voorwaarde om te mogen blijven was dat de man Nederlands zou leren. Hij zou een werkkring hebben aan de Technische Hogeschool te Delft (nu Technische Universiteit Delft). Met dat Nederlands leren ging het echter niet zo vlot: er was kritiek op zijn vorderingen. Men was namelijk van mening dat iemand van zijn niveau er binnen 3 maanden voldoende van zou moeten kunnen beheersen.

Na enige tijd vroeg de man zijn paspoort – dat bij Binnenlandse Zaken werd bewaard – terug en ging terug naar Rusland.

De zaak heeft ook diplomatieke gevolgen gehad. Een secretaris van de Russische Ambassade, dhr. Ponomarenko, verliet ons land. Dat ik die naam nog weet komt omdat het opviel dat de man bij vertrek (de Wien Express) zeer boos keek. Farce Majeur heeft er toen nog de spot mee gedreven in de trent van: "Oh, HEETTE die man zo! Laat ik nou toch denken dat dat een Russisch woord was: Ponom Arenko: gezicht kwaad: kwaadgezicht."

Een reactie ... (2)

Dat het boek 'Nootdorp, van veen tot steen' een aanwinst is in de Nootdorpsche boekenkasten, blijkt uit de onderstaande reactie van de heer Aart Struijk.

In het boek wordt op pagina 54 door de auteurs gemeld, dat het Carthuiszerklooster tussen 1513 en 1523 enkele stukken land verwerft in Nootdorp, die "in een akte worden omschreven met de naam De Bijl. Het is onbekend welk stuk van Nootdorp hiermee bedoeld wordt."

Ten behoeve van het artikel over de Nootdorpsche familie Langevelt dat ik met P. Olieman dit voorjaar in "Ons Voorgeslacht" heb gepubliceerd, heb ik het rechterlijk archief van Nootdorp doorgenomen. Daar vond ik de volgende akte:

Op 18-12-1679 verkopen de regenten van het Meisjeshuis in Delft aan Hendrick Jansz Langevelt voor 1.400 gld contant en 600 gld over de komende twee jaar, een stuk land genaamd "den Bijl" groot 3 morgen 3 hond gelegen in Nootdorp vanaf de Laeckweg tot de Oudenweg, "belent suijt Cornelis Jacobsz Clerq, noort den coper selffs; met consent om ingesteecken en geslagturfft te mogen werden". Hij heeft bovendien 200 ton turf aan het meisjeshuis geleverd als deel van de verkoopprijs. De regenten hebben bedongen om de geleverde turf te taxeren, die bleek "waardigh te sijn de somme van 50 Car gul". (Nationaal Archief, Oud Rechterlijk Archief van Nootdorp inv.nr. 15, fol 127, dd. 18-12-1679). Zie: Ons Voorgeslacht 560, juni 2004, pag. 173.

Een reactie ... (3)

Eveneens een reactie van Aad Tas naar aanleiding van het boek 'Nootdorp, van veen tot steen' over de bemaling van de Polder van Nootdorp.

Bij het wegmalen van het water uit de polder ging al het water via het gemaal aan het Oosteinde door de vaart langs het Oosteinde-Dorpstraat-Molenweg-Dwarskade en Tweemolentjesvaart en dan via het gemaal aan de Tweemolentjeskade in de Schie.

Als het water in de Boezem van Delfland te hoog stond liet men het water vanuit de Tweemolentjesvaart in de Bergboezem lopen waar nu de Dobbepas is en als het peil gezakt was werd het water via het gemaal aan het Oosteinde weer naar Delft gemalen.

Hartelijk dank voor deze reacties. Nieuwe reacties zijn welkom bij de redactie.

Nootdorpers II

Op dit moment wordt er weer hard gewerkt aan alweer het derde boek van de vereniging. Het is een vervolg op ons succesvolle eerste boek "Nootdorpers" en ook in "Nootdorpers II" kunt u weer genieten van 20 interviews en mooie foto's en tekeningen. Ninon Vis en Nel van den IJssel zijn de uitdaging weer aangegaan en met veel inzet schrijven ze weer prachtige en zeer zeker ook

interessante verhalen over Nootdorp en haar inwoners. Op de komende jaarmarkt kunt u zich inschrijven voor dit nieuwe boek dat we in november uit zullen gaan brengen.

Van de vereniging

Sponsors

Naast Caminada Notarissen en Webtown Internet Services is Helm-Ruijgt Installaties B.V. al vier jaar lang een trouwe sponsor van onze vereniging. Hierdoor zijn wij in staat om extra zaken op te pakken zoals lezingen of aanschaf van bijzonder materiaal. Helm-Ruijgt Installaties B.V. is een jonge, dynamische organisatie die zich zowel op de particulier als op bedrijven richt. Zij zijn uw totaal-installateur, betrokken vanaf advies tot en met uitvoering waarbij aandacht en kwaliteit hoog in het vaandel staan! Bezoek hun website voor een goede indruk van dit prima Nootdorpse bedrijf!

<http://www.helm-ruijgt.nl/>

Websites van onze leden

Jan Nunnink meldde ons dat zijn website geheel is vernieuwd en dat er veel genealogische gegevens uit Nootdorpse bronnen zijn toegevoegd.

- *Registre Civique van Nootdorp [1811].*
- *Dodenlijst pastoors Verburg, Fox en Greve [1719-1769].*
- *Index van "De honderdste penning van Nootdorp/Nieuweveen [Delfland] 1569"*

Zie: <http://home.casema.nl/jan.nunnink/index.htm>.

Een mooie en interessante website, een bezoekje meer dan waard.

Van de penningmeester

Helaas zijn er nog steeds een aantal leden die hun contributie voor 2004 (€ 12,50) nog niet hebben betaald. Ook de contributie voor 2005 (€ 15,00) is nog niet in alle gevallen betaald. Wij verzoeken u vriendelijk doch dringend het verschuldigde bedrag zo spoedig mogelijk over te maken op bankrekening nummer 1373.59.675, ten name van Noitdorpse Historiën te Nootdorp.

Voor informatie kunt u de penningmeester bellen.

Agenda

- 10 augustus: jaarmarkt met de voorinschrijving voor Nootdorpers II
- 21 september: lezing over restauratie van oude foto's en landkaarten door Ronald Loman

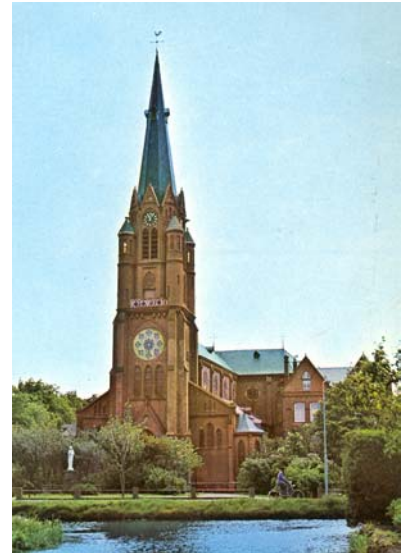
Archiefruimte

Blij zijn we met het aanbod van de gemeente om in de voormalige burgemeesterskamer van het oude gemeentehuis van Nootdorp een kast te mogen neerzetten voor ons archiefmateriaal. Onder strikte voorwaarden – het is geen openbare ruimte – worden drie leden van de vereniging aangewezen die toegang hebben tot ons archief. Anneke Dobbenga heeft het archief geïnventariseerd en samen met

haar zullen we de archiefkast(en) in gaan richten. We zijn blij met deze medewerking van de gemeente! We kunnen de groeiende hoeveelheid materiaal nu netjes opslaan.

Tot slot

De kerk van de Bartholomeusparochie aan de Veenweg is hard aan onderhoud toe. Door het niet afkomen van rijkssubsidie loopt dit onderhoud echter ernstig gevaar. De kerk heeft de twijfelachtige eer te behoren tot de 100 meest bedreigde rijksmonumenten. De kerk dateert uit 1871 en is een fraai voorbeeld van neogotiek. Het is een driebeukige kruisbasiliek met een fronttoren. Als vereniging hopen we natuurlijk dat er een oplossing gevonden wordt zodat het onderhoud snel ter hand genomen kan worden. Ons lid, Tinus Verwijmeren, heeft – in zijn hoedanigheid als CDA-raadslid – vragen gesteld in een raadsvergadering.

Voorzitter	Secretaris	Penningmeester
Henk Rolvink Fonteinkruid 23 2631 DT Nootdorp tel.: 015 310 8117	Ron Schenk (a.i.) Lisdodde 8 2631 DJ Nootdorp tel.: 015 310 8710	Ruud Staal Sytwinde 185 2631 GZ Nootdorp tel.: 015 310 6037

www.noitdorpse-historien.nl

Colofon: ISSN 1570-1662

Uitgave van de Vereniging Noitdorpse Historiën
Redactieadres: Populierenlaan 28, 2631 HX Nootdorp.

Samenstelling en redactie:

Ninon Vis, Gerry Buursink, Henk Rolvink

Verschijsning

De Nieuwsbrief verschijnt éénmaal per kwartaal.

Verspreiding

Leden van de Vereniging Noitdorpse Historiën ontvangen de Nieuwsbrief gratis. Niet-leden betalen € 2,50 per nummer.

Contributie

De contributie bedraagt minimaal € 12,50 per jaar.

Rekeningnummer: 1373.59.675.

De Vereniging is ingeschreven in het Verenigingsregister van de Kamer van Koophandel Haaglanden te Delft onder nummer 271.971.110.

De statuten zijn vastgelegd in notariële akte op 28 februari 2001.

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.